

Kooli kõrvalt tööle õpilasfirmasse

Keskkoolinoored saavad valikainetunnis harjutada ametioskusi

Keskkooliõpilaste tunniplaanis on lisaks põhitundidele ka valikaineid. Noored õpivad juurde nii humanitaaraineid kui ametit. Neljas linnas tegutsevad edasi aastate eest keskkoolide tarvis rajatud õpetootmiskombinaadid.

Haridusministeeriumi ametniku Ants Egloni sõnul on koolides valikaineid võimalik õppida 1988. aasta sügisest alates. Valikaineid peab nädala tunniplaanis olema vähemalt kaheksa tunni jagu. Mida selle aja jooksul õpilastele õpetatakse, otsustab kool.

"Keelekallakuga koolides on valikaineteks enamasti humanitaaralad, kuid paljud õpilased käivad ka õppekeskustes ametit õppimas," räägib Ants Eglon. Kutseoskused võivad tema sõnul aidata tööd leida neil, kes ei lähe pärast keskkooli edasi õppima.

Egloni väitel arvestavad koolid lisaainete valikul õpilaste soove nii palju kui võimalik, kuid igapäevastele tahtmistele ei saa siiski vastu tulla.

Pärast keskkooli õmblejaks või müüjaks

Abituriendid Olga Tsõmbaljuk ja Anna Aleksandrova õpivad kolmandat aastat õmblemist Tallinna Kesklinna Koolidevahelises Õppekeskuses. Koolis pidid nad otsustama, kas õppida valikainena meditsiini, raadiotehnikat, tekstiitööstust või õmblemist. Tüdrukutele tundus viimane ala kõige meelepärasem. Kui kõik õnnestub, hakkavad nad pärast kooli lõpetamist õmblemisega ka raha teenima.

"Ateljeeõmblejaks ma veel ei sobi, kuid mõnda õmblusettevõttesse saaks nende teadmiste ja oskustega küll enast pakkuma minna," leiab Olga. Anna arvab, et õmblemisioskus kulub igaile naisele elus ära.

Õppekeskuse direktor Mari Suurvälja sõnul on nõukogudeaegsetest suurtest õpetootmiskombinaatidest praegu järel vaid neli – Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Viljandis. Tallinna õppekeskusega teeb koostööd 26 kooli. Sel aastal õpib seal kutseoskusi ligi 3000 õpilast. Kõige populaarsemateks erialadeks on majandus ja arvutiõpe.

Snežana Savitskaja (17) õpib pealinna õppekeskuses müüja ametit. Ta on õpitud oskusi suvel kioskis töötades juba proovinud. "Müüjana leiab alati tööd," usub Snežana. "Ma läheksin hea

Abituriendid Olga Tsõmbaljuk ja Anna Aleksandrova õpivad keskkooli kõrvalt õmblejaks ja loodavad selle ametiga tööd leida.

RAUNO VOLMAR

meelega siiski poodi tööle, sest turul on raskem." Igaks juhuks õpivad müüjaks ka Denis Somov ja Juri Valdmaa. "Meil on plaan kõrgkooli edasi õppima minna, kui sisse ei pääse, saab müüjana ikka ajutist tööd," räägivad noormehed.

Õpilasfirma paneב proovile

Tallinna Tööhõiveameti direktori Sirje Keerovi sõnul on keskharidusega noorel, kel ka mingi elukutse õpitud, kergem tööd leida. "Tööhõiveameti kurstel saab oma oskusi vaid täiendada, algõppe peab töötajaks ise läbi tegema," ütleb Sirje Keerov.

Õppekeskuse direktor Mari Suurvälja sõnul annavad valikainetunnis omandatud praktilised teadmised õpilastele ka ettevõtliku vaimu ja oskuse

elus toime tulla. Üheks tööelu kõige paremini tutvustavaks aineks peab direktor majandusõpet.

Tallinna õppekeskuses saavad majandustunnid valinud noored endale ka õpilasfirma luua. "Nad peavad tegema oma äriplaani, valima firma juhatuse, tegelema raamatupidamisega, müüma aktsiaid ja hiljem koolis ka toodangut," selgitab Mari Suurvälja. Tema sõnul läheb õpilastel teooria sageli kõrvust mööda või tuubitakse see automaatselt pähe. Oma õpilasfirma loomine kinnistab teadmised ja näitab tegelikke võimalusi.

Õppekeskuses saavad eakohaseid majandusteadmisi ka algklasside lapsed. "Värviliste piltide abil selgitatakse neile, miks vanemad peavad töötama ja makse maksma, räägitakse linnaplaneerimisest, reklaamist ja maakonna ressursidest," ütleb kooli direktor.

Tema hinnangul tuleb tööst, haridusest ja tulevikuväljavaadetest lastele rääkima hakata juba esimesest klassist alates, siis on põhikooli-järgsed otsused küpsemad.

Nõus ametit õppima oma raha eest

Tallinna 21. keskkooli õpilane Riin Kranna tuli õppekeskusesse tekstiitööstust õppima, sest koolis pole õpilaste tarbeks piisavalt arvuteid. Tartu Ülikooli politoloogiaharidusest unistav Riin tahab oma arvutiteadmisi kasutada juba sel suvel sekretärina raha teenides.

Arvutiõpetaja Gert Jervani sõnul käivad õppekeskuses ka arvutitega hästi varustatud koolide õpilased. "Mõnes on arvutid, aga pole õpetajat. Paljude koolide arvutid on vananenud või pärit erinevatest põlvkondadest, sest neid on ko-

gutud paarikaupa," teab pedagoog.

Mari Suurvälja sõnul ongi õppekeskuste plussiks see, et seal on kaasaegne tehnika. "Arvutid muutuvad ju nelja aastaga, koolid ei suuda neid nõnda kiiresti välja vahetada. Õppekeskuses saab töötada uute programmidega ja süvenenumalt," lisab direktor.

Tartu Õppekeskuse õpilaste arv kaheksa pärast gümnaasiumide sündi. Seal hakati õpetama vaid kooli eripära arvestavaid valikaineid. "Praegu on huvi õppekeskuste vastu taas kasvanud," kinnitab õppedirektor Kalli Sild. "Kui kool ei teegi meiega koostööd, on noored nõus neid huvitavat ala oma raha eest õppima. Nad näevad õppekeskuses, mida üks või teine töö endast kujutab ega ole tulevikku vaadates enam nõnda sisilmsed."

MALLE PAJULA